

Sprostowanie do decyzji Rady 2006/972/WE z dnia 19 grudnia 2006 r. dotyczącej programu szczegółowego „Pomysły”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013)

(Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 400 z dnia 30 grudnia 2006 r.)

Decyzja 2006/972/WE otrzymuje brzmienie:

DECYZJA RADY

z dnia 19 grudnia 2006 r.

dotycząca programu szczegółowego „Pomysły”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2006/972/WE)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 166 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 166 ust. 3 Traktatu decyzja nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ⁽³⁾ (zwanego dalej „programem ramowym”) ma być wykonana przez programy szczegółowe, w których określono szczegółowe zasady ich realizacji, ustalono czas ich trwania i przewidziano środki uznane za niezbędne.
- (2) Program ramowy składa się z czterech rodzajów działań: międzynarodowej współpracy w określonych dziedzinach tematycznych („Współpraca”), badań inspirowanych przez naukowców, opartych na inicjatywach społeczności badaczy („Pomysły”), wspierania kształcenia i rozwoju kariery naukowców („Ludzie”) oraz wspierania możliwości badawczych („Możliwości”). Działania w ramach części „Pomysły” będące działaniami pośrednimi powinny być realizowane przez niniejszy program szczegółowy.
- (3) Niniejszy program szczegółowy powinien kierować się koncepcją „badań inspirowanych przez naukowców”: powinien wspierać projekty w ramach „badań pionierskich”

realizowane przez naukowców w samodzielnie wybranych dziedzinach. Program należy realizować w sposób elastyczny i przyjazny dla użytkownika, w duchu otwarcia i poszanowania dla wszystkich zaangażowanych stron oraz przy uwzględnieniu stosownych praktyk naukowych.

- (4) Wnioski dotyczące „badań pionierskich” należy oceniać wyłącznie na podstawie kryterium doskonałości, w ramach wzajemnej weryfikacji; nacisk należy kłaść na interdyscyplinarne i obejmujące wiele dyscyplin pionierskie projekty o wysokim poziomie ryzyka oraz na nowe grupy i naukowców nowego pokolenia, jak również zespoły o ustalonej pozycji.
- (5) Niniejszy program szczegółowy należy realizować zgodnie z zasadami doskonałości pracy naukowej, niezależności, efektywności, przejrzystości oraz odpowiedzialności, przy pomocy Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN), która składa się z niezależnej rady naukowej obejmującej naukowców, inżynierów i uczonych cieszących się najwyższym uznaniem i reprezentujących całe europejskie środowisko naukowe, i jest wspierana przez specjalną, mającą ograniczone rozmiary i efektywną pod względem kosztów, jednostkę ds. realizacji, która zostanie powołana jako agencja wykonawcza zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającym statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi ⁽⁴⁾.
- (6) Komisja powinna odpowiadać za realizację niniejszego programu szczegółowego oraz powinna być gwarantem niezależności i integralności Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, jak również jej skutecznego funkcjonowania.

⁽¹⁾ Opinia wydana dnia 30 listopada 2006 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽²⁾ Dz.U. C 185 z 8.8.2006, str. 10.

⁽³⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 11 z 16.1.2003, str. 1.

- (7) W celu zapewnienia niezależności ERBN Komisja powinna zapewnić poszanowanie opinii rady naukowej dotyczących naukowej orientacji programu i aspektów związanych z jego realizacją oraz ściśle, skuteczne i w miarę potrzeb elastyczne przestrzeganie celów i wymogów niniejszego programu szczegółowego przez specjalną jednostkę ds. realizacji.
- (8) W celu zapewnienia integralności ERBN Komisja powinna zapewnić realizację niniejszego programu szczegółowego w zgodzie z ustalonymi celami.
- (9) Do niniejszego programu należy stosować zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uczelni oraz zasady upowszechniania wyników badań określone dla programu ramowego (dalej zwane „zasadami uczestnictwa i upowszechniania”).
- (10) Program ramowy powinien uzupełniać działania prowadzone w państwach członkowskich oraz inne działania Wspólnoty, które są konieczne w ramach ogólnych strategicznych wysiłków na rzecz realizacji celów strategii lizbońskiej, oraz w szczególności działania dotyczące funduszy strukturalnych, rolnictwa, edukacji, szkoleń, kultury, konkurencyjności i innowacji, przemysłu, zdrowia, ochrony konsumentów, zatrudnienia, energii, transportu i środowiska.
- (11) Wdrażanie programu ramowego może dać początek programom uzupełniającym, w których biorą udział tylko niektóre państwa członkowskie, udziałowi Wspólnoty w programach podejmowanych przez kilka państw członkowskich lub tworzeniu wspólnych przedsiębiorstw lub innych struktur w rozumieniu art. 168, 169 i 171 Traktatu.
- (12) Zgodnie z art. 170 Traktatu Wspólnota zawarła wiele umów międzynarodowych w dziedzinie badań naukowych; należy podjąć wysiłki w celu wzmocnienia międzynarodowej współpracy w dziedzinie badań naukowych, mając na względzie dalszą integrację Wspólnoty ze światowym środowiskiem naukowym. W związku z tym w niniejszym programie szczegółowym mogą uczestniczyć państwa, które zawarły w tym celu umowy, oraz na poziomie projektów, na zasadzie wzajemnych korzyści, podmioty z państw trzecich i międzynarodowe organizacje współpracy naukowej.
- (13) Działania badawcze prowadzone w ramach niniejszego programu powinny być zgodne z podstawowymi zasadami etycznymi, także z tymi, które znalazły wyraz w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.
- (14) Należy zapewnić należyte zarządzanie finansami programu ramowego oraz jego realizację w sposób jak najbardziej skuteczny i przyjazny dla użytkowników, zapewniając pewność prawną i dostępność programu dla wszystkich uczestników, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾ i zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 ⁽²⁾ ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania tego rozporządzenia finansowego, z wszelkimi przyszłymi zmianami.
- (15) Należy także przyjąć stosowne środki – proporcjonalne do interesów finansowych Wspólnot Europejskich – w celu monitorowania zarówno skuteczności przyznawanego wsparcia finansowego, jak i skuteczności wykorzystywania tych funduszy, aby zapobiec nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym; należy również podjąć kroki konieczne do odzyskania utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽³⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami ⁽⁴⁾ oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) ⁽⁵⁾.
- (16) Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji są głównie środkami zarządzania, dlatego też powinny zostać przyjęte zgodnie z procedurą doradczą lub procedurą zarządzania przewidzianymi w art. 3 i 4 decyzji Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającej warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽⁶⁾. Z drugiej strony, z badaniami, w których są wykorzystywane embryony ludzkie i ludzkie zarodkowe komórki macierzyste, wiążą się szczególne kwestie etyczne, przedstawione w art. 3 niniejszej decyzji, w związku z tym środki finansowania takich projektów należy przyjmować zgodnie z procedurą regulacyjną określoną w art. 5 decyzji 1999/468/WE.
- (17) Wdrażanie działania i zarządzanie w ramach niniejszego programu szczegółowego są poddawane bieżącemu przeglądowi oraz ocenie w celu analizy osiągnięć oraz dostosowania i poprawy procedur na podstawie zdobytych doświadczeń. Śródkresowy przegląd siódmego programu ramowego, oparty na niezależnym przeglądzie na podstawie kryteriów doskonałości naukowej, niezależności, efektywności i przejrzystości i w pełni angażujący radę naukową, może wykazać potrzebę dalszej poprawy struktur i mechanizmów ERBN oraz konieczność wprowadzenia stosownych poprawek.

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1248/2006 (Dz.U. L 227 z 19.8.2006, str. 3).

⁽³⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, str. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

- (18) Program szczegółowy „Pomysły” powinien otrzymać własną linię budżetową w budżecie ogólnym Wspólnot Europejskich.
- (19) Znaczenie niniejszego programu szczegółowego wynika z faktu, że jest on nadrzędnym środkiem służącym realizacji celów, jakimi są doskonałość, uproszczenie zarządzania oraz europejska wartość dodana w „badaniach pionierskich”, dzięki badaniom wspólnotowym uzupełniającym wysiłki badawcze podejmowane na poziomie krajowym.
- (20) Program jest odpowiedzią na zalecenia zawarte w sprawozdaniu grupy ERCEG ⁽¹⁾ ustanowionej na posiedzeniu Rady Europejskiej w Kopenhadze w listopadzie 2002 r., do których powracano podczas kolejnych posiedzeń Rady (listopad 2003 r., 11 marca 2004 r., 25–26 marca 2004 r., 26 listopada 2004 r.), i które poparł Parlament Europejski ⁽²⁾. Niniejszy program szczegółowy jest zgodny ze strategią lizbońską i założeniami Rady Europejskiej z Barcelony, według których należy podnieść wydatki na badania w Europie do 3 % PKB UE.
- (21) Podczas realizacji niniejszego programu szczegółowego należy zwrócić odpowiednią uwagę na problematykę płci, jak również, między innymi, na warunki pracy, przejrzystość rekrutacji oraz rozwój kariery naukowców zatrudnionych przy projektach i programach finansowanych w ramach działań niniejszego programu, dla których ramy odniesienia stanowi zalecenie Komisji z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie Europejskiej karty naukowca oraz Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych, pamiętając jednocześnie o jego dobrowolnym charakterze,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

- Niniejszym przyjmuje się program szczegółowy „Pomysły” dla działań Wspólnoty w dziedzinie badań przekraczających granice dzisiejszej wiedzy („badań pionierskich”), zwany dalej „programem szczegółowym”, na okres od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.
- Niniejszy program szczegółowy jest „inspirowany przez naukowców” i wspiera badania prowadzone we wszystkich dziedzinach przez poszczególne krajowe lub ponadnarodowe zespoły rywalizujące na poziomie europejskim. Szczegółowe cele i ogólne kierunki tych działań zostały określone w załączniku I.

Artykuł 2

Zgodnie z załącznikiem II do programu ramowego kwota uznana za niezbędną do realizacji programu szczegółowego

⁽¹⁾ ERCEG (*European Research Council Expert Group*) – Grupa Ekspertów przy Europejskiej Radzie ds. Badań Naukowych; ERCEG została powołana z inicjatywy duńskiego Ministerstwa ds. Nauki, Technologii i Innowacji podczas duńskiej Prezydencji UE, w grudniu 2003 r.

⁽²⁾ Sprawozdanie w sprawie naukowych i technologicznych wytycznych dla przyszłej polityki Unii Europejskiej w zakresie wspierania badań, A6-0046/2005, 28.2.2005.

wynosi 7 510 mln EUR, z czego nie więcej niż 5 % jest przeznaczony na wydatki administracyjne Komisji ⁽³⁾.

Artykuł 3

- Wszystkie działania badawcze przeprowadzane w ramach programu szczegółowego są prowadzone zgodnie z podstawowymi zasadami etycznymi.
- W ramach niniejszego programu nie są finansowane następujące obszary badań:
  - działalność badawcza mająca na celu klonowanie ludzi w celach reprodukcyjnych,
  - działalność badawcza mająca na celu zmiany dziedzictwa genetycznego człowieka, które mogłyby spowodować dziedziczenie takich zmian ⁽⁴⁾,
  - działalność badawcza mająca na celu tworzenie ludzkich embrionów wyłącznie do celów badawczych lub w celu pozyskiwania komórek macierzystych, w tym także za pomocą przeniesienia jądra komórki somatycznej.
- Badania przy wykorzystaniu ludzkich komórek macierzystych – zarówno dorosłych, jak i zarodkowych – mogą być finansowane w zależności od zawartości projektu naukowego oraz od ram prawnych zainteresowanego(-ych) państwa (państw) członkowskiego(-ich).

Wszystkie wnioski o finansowanie badań przy wykorzystaniu ludzkich zarodkowych komórek macierzystych zawierają w stosownych przypadkach informacje na temat środków w zakresie zezwoleń i kontroli, jakie zostaną przyjęte przez właściwe organy państw członkowskich, jak również informacje na temat zatwierdzenia lub zatwierdzeń w zakresie zgodności z zasadami etycznymi, które zostanie(-ą) udzielone.

Instytucje, organizacje i naukowcy podlegają rygorystycznemu systemowi zezwoleń i kontroli w zakresie pozyskiwania ludzkich zarodkowych komórek macierzystych, zgodnie z ramami prawnymi zainteresowanego(-ych) państwa (państw) członkowskiego(-ich).

- Przegląd dziedzin badawczych określonych w ust. 2 odbywa się w drugiej fazie niniejszego programu (2010–2013), z uwzględnieniem postępu naukowego.

Artykuł 4

- Komisja odpowiada za realizację programu szczegółowego.
- Komisja ustanawia Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERBN), która służy realizacji programu szczegółowego.

⁽³⁾ Włącznie z wydatkami administracyjnymi Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych.

⁽⁴⁾ Badania związane z leczeniem nowotworu gruczołów płciowych mogą być finansowane.

3. Europejska Rada ds. Badań Naukowych składa się z niezależnej rady naukowej wspieranej przez specjalną jednostkę ds. realizacji, jak określono w załączniku I. Rada prowadzi działalność zgodnie z zasadami doskonałości pracy naukowej, niezależności, efektywności, przejrzystości i odpowiedzialności.

4. Komisja pełni rolę gwaranta niezależności i integralności Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, zapewnia właściwe wykonanie powierzonych jej zadań oraz przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie roczne na temat działań ERBN i realizacji celów zawartych w programie szczegółowym.

Artykuł 5

1. Rada naukowa składa się z naukowców, inżynierów i uczonych cieszących się najwyższym uznaniem i posiadających odpowiednią wiedzę, reprezentujących rozmaite obszary badawcze, działających we własnym imieniu, niezależnie od interesów zewnętrznych.

Komisja wyznacza członków rady naukowej, stosując niezależną i przejrzystą procedurę ich typowania, uzgodnioną z radą naukową i obejmującą konsultacje ze środowiskiem naukowym i sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾.

Ich kadencja wynosi 4 lata, mandat jest odnawialny raz, stosuje się system rotacji zapewniający ciągłość prac rady naukowej.

2. Rada naukowa prowadzi działalność zgodnie z mandatem określonym w załączniku I.

3. Rada naukowa:

- a) ustala ogólną strategię działania ERBN;
- b) ustanawia program prac dotyczący realizacji programu szczegółowego, przyjmowany zgodnie z art. 6 ust. 1;
- c) określa metody i procedury oceny niezależnych ekspertów oraz oceny wniosków, na podstawie których wyłonione zostaną wnioski objęte finansowaniem;
- d) zajmuje stanowisko w sprawie każdego zagadnienia, które z naukowego punktu widzenia może poprawić osiągnięcia i wpływ programu szczegółowego oraz jakość prowadzonych badań;
- e) uchwała kodeks postępowania służący między innymi unikaniu konfliktu interesów.

4. Rada naukowa działa wyłącznie w interesie naukowych, technologicznych i edukacyjnych celów programu szczegółowego, zgodnie z zasadami określonymi w art. 4 ust. 3.

⁽¹⁾ Włączenie rady naukowej w procedurę nie ma miejsca podczas wybierania pierwszych członków rady naukowej.

Artykuł 6

1. Komisja sporządza program prac do celów realizacji programu szczegółowego, określający bardziej szczegółowo cele oraz priorytety naukowe i technologiczne przedstawione w załączniku I, odnośny system finansowania oraz harmonogram realizacji.

2. Program prac uwzględnia sytuację nauki i technologii w Europie i ich przewidywany rozwój. Program jest uaktualniany w miarę potrzeb.

3. Program prac określa kryteria oceny wniosków w ramach systemów finansowania i kryteria wyboru projektów. Dla poszczególnych projektów stosuje się wyłącznie kryterium doskonałości. Dla działań koordynacyjnych i wspierających można stosować kryteria odnoszące się do projektów.

4. Program prac może określać:

- a) organizacje, które otrzymują środki w formie składki członkowskiej;
- b) działania wspierające na rzecz działań określonych podmiotów prawnych.

5. Komisja zapewnia, że realizacja programu szczegółowego jest zgodna z zasadami określonymi w art. 4 ust. 3, jak i ze strategią ogólną, o której mowa w art. 5 ust. 3 lit. a), oraz z programem prac, o którym mowa w art. 5 ust. 3 lit. b), oraz z metodami i stanowiskami wyznaczonymi przez radę naukową, jak określono w art. 5 ust. 3 lit. c) i art. 5 ust. 3 lit. d). Komisja zapewnia, że specjalna jednostka ds. realizacji ściśle, skutecznie i w miarę potrzeb elastycznie przestrzega celów i wymogów niniejszego programu szczegółowego.

6. W odniesieniu do zadań określonych w art. 5 ust. 3 Komisja nie popiera stanowiska rady naukowej, jedynie jeśli uzna, że przepisy niniejszego programu szczegółowego nie są przestrzegane. W tym przypadku Komisja może przyjąć należycie uzasadnione środki w celu zapewnienia ciągłości realizacji programu szczegółowego oraz osiągnięcia jego celów.

7. Procedurę doradczą, o której mowa w art. 8 ust. 2, stosuje się do przyjmowania programu prac, o którym mowa w art. 6 ust. 1.

8. Procedurę zarządzania, o której mowa w art. 8 ust. 3, stosuje się do przyjmowania programu prac, jeżeli istnieje zasadnicza różnica w stosunku do stanowiska rady naukowej zgodnie z art. 6 ust. 6.

9. Procedurę regulacyjną, o której mowa w art. 8 ust. 4, stosuje się do przyjmowania działań w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego (BRT), w których wykorzystywane są ludzkie embriony i ludzkie zarodkowe komórki macierzyste.

Artykuł 7

1. Do niniejszego programu szczegółowego stosuje się zasady uczestnictwa i upowszechniania.
2. Program szczegółowy jest realizowany przy pomocy systemów finansowania ustanowionych w załączniku III do programu ramowego.

Artykuł 8

1. Komisja jest wspierana przez komitet.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE wynosi dwa miesiące.

4. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE.

Okres przewidziany w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi dwa miesiące.

5. Komisja regularnie informuje komitet o ogólnych postępach w realizacji programu szczegółowego; przedstawia mu również

w odpowiednim czasie informacje o wszystkich działaniach proponowanych lub finansowanych w ramach niniejszego programu, zgodnie z załącznikiem II.

6. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.

Artykuł 9

Komisja organizuje niezależne monitorowanie, ocenę i przegląd, określone w art. 7 i w sekcji II załącznika I („Pomysły”) do programu ramowego, przeprowadzane w odniesieniu do działań podejmowanych w ramach programu szczegółowego.

Artykuł 10

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 11

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 grudnia 2006 r.

W imieniu Rady
J. KORKEAOJA
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

CELE NAUKOWE ORAZ OGÓLNE KIERUNKI DZIAŁAŃ

Inicjowane przez naukowców „badania pionierskie”, w ramach działań powszechnie rozumianych jako „badania podstawowe”, są główną siłą napędową dobrobytu i postępu społecznego, ponieważ otwierają nowe perspektywy dla postępu naukowego i technologicznego oraz odgrywają zasadniczą rolę w tworzeniu nowej wiedzy prowadzącej do przyszłych zastosowań i rynków.

Mimo wielu sukcesów i wysokiego poziomu osiągnięć w wielu dziedzinach, Europa nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału badawczego i zasobów i pilnie potrzebuje większych możliwości sprzyjających tworzeniu wiedzy oraz przekładaniu takiej wiedzy na zastosowania gospodarcze i społeczne i na wzrost.

Cele

Celem programu szczegółowego „Pomysły” jest wzmocnienie jakości, dynamiki i kreatywności badań europejskich oraz poprawa atrakcyjności Europy dla najlepszych naukowców zarówno z państw europejskich, jak i państw trzecich oraz dla inwestycji w badania ze strony przemysłu przez zapewnienie ogólnoeuropejskiego konkurencyjnego systemu finansowania – na zasadzie uzupełnienia, a nie zastąpienia finansowania krajowego – „badań pionierskich” prowadzonych przez poszczególne zespoły badawcze. Ważnym aspektem niniejszego programu jest ogłaszanie i upowszechnianie wyników badań.

Aby ten cel urzeczywistnić, w ramach niniejszego programu szczegółowego Komisja powoła Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERBN), składającą się z niezależnej rady naukowej i specjalnej jednostki ds. realizacji mającej ograniczone rozmiary i efektywnej pod względem kosztów. ERBN będzie prowadziła działalność zgodnie z zasadami doskonałości pracy naukowej, niezależności, efektywności, przejrzystości i odpowiedzialności, wspierając inspirowane przez naukowców projekty w zakresie „badań pionierskich” obejmujących wszystkie dziedziny badań, realizowane przez poszczególne zespoły rywalizujące na poziomie europejskim.

Przez wspieranie „badań pionierskich” w całej UE program szczegółowy umożliwi badaniom europejskim zajęcie czołowej pozycji, tworząc warunki dla nowych i często nieoczekiwanych osiągnięć naukowych i technologicznych oraz nowych obszarów badań. Program pobudzi przepływ pomysłów i pozwoli Europie lepiej wykorzystać swój potencjał badawczy oraz wspierać innowacje w działaniach na rzecz budowy dynamicznego społeczeństwa opartego na wiedzy, co przyniesie długookresowe korzyści dla konkurencyjności europejskich gospodarek i dobrobytu.

Realizacja programu

W celu realizacji niniejszego programu szczegółowego Komisja ustanowi na początku dwa zasadnicze elementy struktury ERBN: niezależną radę naukową i specjalną jednostkę ds. realizacji.

Koszty administracyjne i koszty zatrudnienia ERBN dotyczące rady naukowej i specjalnej jednostki ds. realizacji będą odpowiadać zasadom administracji mającej ograniczone rozmiary i efektywnej pod względem kosztów; wydatki administracyjne będą ograniczone do minimum dającego pogodzić się z zapewnieniem zasobów niezbędnych do zapewnienia wysokiej jakości wdrożenia, tak by maksymalnie zwiększyć finansowanie badań w pionierskich dziedzinach wiedzy⁽¹⁾.

Rada naukowa

Zgodnie z art. 5 rada naukowa wypełniać będzie następujące zadania:

- 1) strategia w zakresie nauki
  - określanie ogólnej strategii w zakresie nauki dla programu przy uwzględnieniu możliwości oraz potrzeb naukowych w Europie,
  - zgodnie ze strategią w zakresie nauki stałe ustanawianie programu prac i niezbędnych modyfikacji, łącznie z zaproszeniami do składania wniosków, kryteriami oraz, jeśli wymagane, określaniem specyficznych tematów lub grup docelowych (np. młode/powstające zespoły);

⁽¹⁾ W celu ułatwienia realizacji programu, w odniesieniu do każdego posiedzenia komitetu ds. programu zgodnie z porządkiem obrad, Komisja pokryje, zgodnie z ustalonymi przez siebie wytycznymi, wydatki poniesione przez jednego przedstawiciela z państwa członkowskiego, jak i jednego eksperta doradcy z państwa członkowskiego dla tych punktów porządku obrad, w sprawie których państwo członkowskie wymaga skorzystania z wiedzy specjalistycznej.

- 2) zarządzanie naukowe, monitorowanie i kontrola jakości realizacji programu
  - jeśli właściwe z naukowego punktu widzenia, określanie stanowiska w sprawie realizacji i zarządzania zaproszeniami do składania wniosków, kryteriów oceny oraz procedur oceny niezależnych ekspertów, łącznie z wyborem ekspertów oraz metod oceny niezależnych ekspertów i oceny wniosków, na podstawie których pod nadzorem rady naukowej określane będą wnioski objęte finansowaniem; także inne zagadnienia istotne dla osiągnięć i wpływu programu szczegółowego oraz jakości przeprowadzanych badań,
  - monitorowanie jakości działań, ocena realizacji programu i jego osiągnięć, zalecenia w zakresie korygujących lub przyszłych działań;
- 3) ogłaszanie i upowszechnianie
  - zapewnianie informowania środowiska naukowego i najważniejszych zainteresowanych stron o działaniach i osiągnięciach programu oraz o dyskusjach toczonych przez ERBN,
  - regularne sprawozdania z działalności przedstawiane Komisji.

Rada naukowa będzie w pełni nadzorować decyzje określające rodzaj badań, które mają być finansowane oraz zapewniać jakość działania z punktu widzenia nauki.

Rada naukowa może niezależnie wybrać sekretarza generalnego, który będzie działał w jej imieniu. Sekretarz generalny będzie między innymi wspomagał radę naukową w zapewnianiu skutecznych kontaktów ze specjalną jednostką ds. realizacji i z Komisją oraz w monitorowaniu skutecznej realizacji jej strategii i stanowisk, prowadzonym przez specjalną jednostkę ds. realizacji.

Można zapewnić wsparcie administracyjne przewodniczącemu i wiceprzewodniczącym rady naukowej.

Specjalna jednostka ds. realizacji

Specjalna jednostka ds. realizacji będzie odpowiedzialna za wszystkie aspekty administracyjnego wdrażania i realizacji programu, które przewidziano w rocznym programie prac. Będzie ona w szczególności przeprowadzać procedury oceny oraz procedury oceny niezależnych ekspertów i wyboru, zgodnie z zasadami ustanowionymi przez radę naukową, oraz zapewniać finansowe i naukowe zarządzanie dotacjami. Specjalna jednostka ds. realizacji będzie na bieżąco informować radę naukową o swojej działalności.

Zarządzanie ERBN zostanie powierzone personelowi zatrudnionemu w tym celu lub oddelegowanemu z instytucji UE i będzie obejmowało jedynie rzeczywiste potrzeby administracyjne w celu zapewnienia stabilności i ciągłości koniecznej do skutecznego administrowania.

Rola Komisji

Komisja będzie zapewniać pełną autonomię i niezależność ERBN. Zapewni, aby ERBN działała zgodnie z zasadami doskonałości naukowej, niezależności, efektywności i przejrzystości oraz aby ściśle przestrzegała strategii i metodyki wdrażania ustalonych przez radę naukową. Komisja w szczególności:

- zapewni ustanowienie specjalnej jednostki ds. realizacji oraz powierzenie jej zadań i obowiązków,
- mianuje dyrektora i personel wyższego szczebla specjalnej jednostki ds. realizacji, uwzględniając opinię rady naukowej,
- przyjmie program prac i stanowiska dotyczące metodyki wdrażania określonej przez radę naukową,
- zapewni, że decyzje dotyczące wyboru wniosków i finansowania projektów będą podejmowane jedynie na podstawie ich kolejności w rankingu będącym wynikiem oceny niezależnych ekspertów; jakiegokolwiek zmiany kolejności w rankingu na podstawie oceny niezależnych ekspertów muszą być jasno potwierdzone przez radę naukową,
- regularnie będzie informować komitet ds. programu o realizacji programu,

- sporządzi wraz z radą naukową roczne sprawozdanie z działalności ERBN i realizacji celów zawartych w programie szczegółowym oraz przedłoży je Radzie i Parlamentowi.

Działania

Niniejszy program będzie wspierał światowej klasy „badania pionierskie”. Pojęcie „badania pionierskie” odzwierciedla nowe zrozumienie badań podstawowych. Z jednej strony oznacza ono, że naukowe i technologiczne badania podstawowe mają decydujące znaczenie dla dobrobytu gospodarczego i społecznego, natomiast z drugiej strony oznacza, że badania na granicy obecnego zrozumienia i poza nią są z natury rzeczy ryzykownym przedsięwzięciem umożliwiającym postępy w nowych i ambitnych obszarach badawczych i odznaczają się brakiem granic oddzielających poszczególne dyscypliny.

Program wesprze indywidualne projekty, które mogą być realizowane w dowolnej dziedzinie naukowych i technologicznych badań podstawowych wchodzącej w zakres badań wspólnotowych w niniejszym programie ramowym, łącznie z naukami inżynierskimi, społeczno-ekonomicznymi i humanistycznymi. W stosownych przypadkach, w zależności od celów programu i potrzeb w zakresie jego skutecznej realizacji, mogą zostać uwzględnione szczególne tematy badawcze lub grupy docelowe (np. badacze nowego pokolenia/powstające zespoły). Szczególna uwaga zostanie poświęcona nowym i szybko rozwijającym się obszarom na granicy wiedzy oraz dotyczącym kilku dyscyplin.

Program będzie kierował się podejściem opartym na „inspirowaniu przez naukowców”. Oznacza to, że będzie on wspierał projekty dotyczące zagadnień wybranych samodzielnie przez naukowców, które mieszczą się w zakresie zaproszeń do składania wniosków. Wnioski będą oceniane jedynie na podstawie kryterium doskonałości w ramach oceny niezależnych ekspertów oraz przy uwzględnieniu doskonałości nowych grup, naukowców nowego pokolenia, jak również zespołów o ustalonej pozycji i przy zwróceniu szczególnej uwagi na wnioski o wybitnie pionierskim charakterze i odpowiednio wysokim stopniu ryzyka.

Program będzie wspierał projekty, które mogą mieć charakter krajowy lub ponadnarodowy, realizowane przez indywidualne zespoły badawcze. Indywidualny zespół badawczy składa się z głównego badacza i, w razie konieczności, pozostałych członków zespołu⁽¹⁾.

Przegląd

Wdrażanie działania i zarządzanie będą poddawane bieżącemu przeglądowi oraz ocenie w celu analizy osiągnięć oraz dostosowania i poprawy procedur na podstawie zdobytych doświadczeń. W ramach oceny tymczasowej, o której mowa w art. 7 ust. 2 programu ramowego, przeprowadzany będzie niezależny przegląd struktury i mechanizmów ERBN na podstawie kryteriów doskonałości naukowej, niezależności, efektywności oraz przejrzystości, z pełnym zaangażowaniem rady naukowej. Obejme on proces i kryteria wyboru członków rady naukowej. W ramach przeglądu zostaną jasno przedstawione zalety i wady struktury opartej na agencji wykonawczej oraz struktury opartej na art. 171 Traktatu. Na podstawie wyników tego przeglądu należy dokonać odpowiednich modyfikacji tych struktur i mechanizmów. Komisja zapewni, zgodnie z Traktatem, wykonanie i przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wszelkich niezbędnych prac przygotowawczych, w tym przygotowanie wszelkich wniosków legislacyjnych, które uzna za potrzebne, w celu jak najszybszego wprowadzenia w życie niezbędnych zmian struktury. W tym celu program ramowy zostanie, w ramach współdecyzji, dostosowany lub uzupełniony, zgodnie z art. 166 ust. 2 Traktatu. Sprawozdanie okresowe, o którym mowa w art. 7 ust. 2 programu ramowego, poprzedzające ocenę śródkresową, poda wstępne wnioski na temat funkcjonowania ERBN.

Aspekty etyczne

Podczas realizacji niniejszego programu szczegółowego oraz podczas działań badawczych z niego wynikających należy przestrzegać podstawowych zasad etycznych. Obejmują one między innymi zasady, które znalazły wyraz w Karcie praw podstawowych UE, w tym: ochronę godności osoby ludzkiej i życia ludzkiego, ochronę danych osobowych i prywatności, jak również ochronę zwierząt i środowiska zgodnie z prawem wspólnotowym i odpowiednimi konwencjami międzynarodowymi, wytycznymi i kodeksami postępowania, np. deklaracją helsińską, Konwencją Rady Europy o prawach człowieka i biomedycynie podpisaną w Owiedo dnia 4 kwietnia 1997 r. oraz jej protokołami dodatkowymi, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, Powszechną deklaracją w sprawie genomu ludzkiego i praw człowieka przyjętą przez UNESCO, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o broni biologicznej i toksycznej (BTWC), Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla żywności i rolnictwa oraz odnośnymi rezolucjami Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Uwzględnione zostaną także opinie Europejskiej Grupy Doradców ds. Skutków Etycznych Biotechnologii (1991–1997) i opinie Europejskiej Grupy ds. Etyki w Nauce i Nowych Technologiach (od 1998 r.).

⁽¹⁾ Zgodnie z zasadami uczestnictwa nie jest wykluczony udział więcej niż jednego podmiotu prawnego.

Zgodnie z zasadą pomocniczości i biorąc pod uwagę różnorodność koncepcji istniejących w Europie, uczestnicy projektów badawczych muszą stosować się do obowiązującego prawodawstwa, uregulowań i zasad etycznych w krajach, w których będą prowadzone badania. W każdym przypadku obowiązują przepisy krajowe i żadne badania, które miałyby być prowadzone w danym państwie członkowskim lub innym państwie, a są w danym państwie członkowskim lub w tym innym państwie zabronione, nie będą wspierane z funduszy wspólnotowych.

W stosownych przypadkach przed rozpoczęciem działań w zakresie badań i rozwoju technologicznego podmioty prowadzące projekty badawcze muszą uzyskać stosowną zgodę odpowiednich krajowych lub lokalnych komisji etycznych. Komisja będzie również dokonywać systematycznej oceny etycznej w przypadku wniosków dotyczących kwestii delikatnych z etycznego punktu widzenia lub jeśli aspekty etyczne nie zostały w odpowiedni sposób uwzględnione. W szczególnych przypadkach oceny etycznej można dokonać w trakcie realizacji projektu.

Nie będzie finansowana działalność badawcza, która jest zabroniona we wszystkich państwach członkowskich.

Protokół w sprawie ochrony i dobrostanu zwierząt dołączony do Traktatu wymaga, aby przy formułowaniu lub wdrażaniu wspólnotowych polityk, także badań naukowych, Wspólnota w pełni uwzględniała wymogi dotyczące dobrostanu zwierząt. Dyrektywa Rady 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych⁽¹⁾ wymaga, aby wszystkie doświadczenia zmierzały do uniknięcia niepokoju, niepotrzebnego bólu i cierpienia oraz aby wszystkie doświadczenia wykorzystywały jak najmniejszą liczbę zwierząt, angażowały zwierzęta o najniższym stopniu wrażliwości neurofizjologicznej oraz powodowały jak najmniej bólu, cierpienia, niepokoju i trwałych uszkodzeń. Zmiany dziedzictwa genetycznego zwierząt i klonowanie zwierząt można brać pod uwagę jedynie, gdy cele są uzasadnione z etycznego punktu widzenia, a istniejące warunki zapewniają dobrostan zwierząt i przestrzeganie zasad różnorodności biologicznej.

Podczas realizacji niniejszego programu Komisja będzie w sposób umożliwiający uwzględnienie wszelkich zmian regularnie monitorowała postępy naukowe oraz przepisy krajowe i międzynarodowe.

⁽¹⁾ Dz.U. L 358 z 18.12.1986, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 230 z 16.9.2003, str. 32).

ZAŁĄCZNIK II

Informacje, które Komisja ma przekazać zgodnie z art. 8 ust. 5

1. Informacje o działaniach pozwalające monitorować każdy wniosek przez całą drogę administracyjną, którą przebywa, w szczególności:
  - złożone wnioski,
  - rezultaty oceny każdego z wniosków,
  - umowy o dotacje,
  - zakończone działania.
2. Informacje o wynikach wszystkich wezwań do składania wniosków i realizacji działań, obejmujące w szczególności:
  - wyniki wszystkich wezwań,
  - zawarcie umów o dotacje,
  - realizację działań, w tym dane dotyczące płatności i rezultaty działań.
3. Informacje o realizacji programu, w tym stosowne informacje na poziomie programu ramowego i programu szczegółowego.

Te informacje (w szczególności dotyczące wniosków, ich oceny i umów o dotacje) powinny być przekazywane w jednolitej formie, o jasnej strukturze, odczytywanej i przetwarzanej elektronicznie, dostępnej w systemie IT dotyczącym sprawozdawczości oraz umożliwiającej łatwą analizę danych.
